

Noin 3000 vuotta sitten syntyi Nevajoki ja Laatokka alkoi laskea sen kautta Suomenlahteen. Vesien pinta Laatokalla laski 10 metriä, mahdollistaen asutuksen lisääntymistä Kannakselle.

Jatkuvasti kasvava turkiskauppa houkutteli väkeä Karjalaan koko pronssikauden ajan, niin kaakosta, kuin luonaasta. Itse arvioin osan vuosituhansien aikana muuttaneista olevan Volgalta nousseiden kauppakaravaanien väkeä, koska vastavirtaan kulkiessa on tarvittu enemmän energiaa, joka tuotettiin ihmisvoimin, kuin myötävirtaan lasketellessa. Paluurahtina kuljetettavat turkikset vaativat myös huomattavasti enemmän tilaa veneissä tai kopukoissa, kuin tänne tuodut pienet metalli- tai saviesineet, joten paluumatkalla tarpeettomat ihmiset on saatettu jättää Äänisen itäpuolella olevalle vedenjakajalle, josta he ovat kulkeutuneet Karjalaan.

Rautakauden alettua noin 2500 vuotta sitten, rautakirveen käyttö mahdollisti suurempien veneiden ja esim viikinkilaiivojen veistämisestä. Viikingit alkoivatkin purjehtimaan säännöllisesti Suomenlahden itäpäähän ja Skandinavian sekä Itämeren etelärannikon välillä yli 1000 vuotta sitten. Tällöin on varmaankin tullut Karjalaan väkeä Skandinaviasta ja Saksasta. Rautakirves mahdollisti myös uuden elinkeinon, maanviljelyksen, sillä rautakirveellä pystyttiin kaatamaan kaskia. Karjalaiset eivät kuitenkaan olleet innokkaita maanviljelijöitä, turkiskaupan ollessa tuottoisaa.

Yli 1000 vuotta sitten karjalaiset rakensivat kaupankäyntinsä suojaksi linnoitusketjun Räisälästä Impilahdelle. Tällöin rakennettiin mm Vuoksen saarelle Tiurin linna, joka suojasi Viipurinlahden-Laatokan reitin.

Ristinusko tuli karjalaan 1000 vuotta sitten ortodoksisessa muodossa, Laatokan suunnalta, Novgorodilaisten levittämänä. Ruotsalaiset alkoivat laajentamaan vaikutusvaltaansa ja valtakuntaansa itään ristiretkien muodossa. Kolmannella ristiretkellä Suomen Ruotsi valloitti Viipurinlahden 1293 ja perusti Viipurin linnan. 1295 Ruotsi valtasi hetkeksi Käkisalmen linnan ja vuonna 1300 rakensi Maakruunun linnan Nevan suistoon. Tässä yhteydessä tuli hämäläisiä Karjalan Kannakselle, (liekö tulleet Hämeen kylässä asuneet Hämäläisetkin). Ruotsalaiset aloittivat samanaikaisesti tietenkin käännyttämään ja kastamaan väestöä roomalaiskatoliseen uskoon. Hämäläiset toivat mukanaan peltoviljelyn.

1100-luvulla karjalaiset alkoivat käydä itse turkiskauppaa, ostaen, oman pyyntinsä lisäksi, turkiksia Pohjois-Suomesta ja Lapista. Tällöin syntyi Pohjanmaalle 1200-luvulla karjalaisasutusta

Karjalaiset olivat itsenäisiä vuoteen 1278, jolloin Novgorodin suuriruhtinas Dimitri "otti saaliikseen heidän maansa", karjalaisista tuli Novgorodin verovallan alaisia.

1200-1300-lukujen vaihteessa muutti Vienan-Äänisen- ja Laatokan Karjalaan paljon venäläisiä, mongolien vallattua Ydin-Venäjän. Vuoksen keski- ja yläjuoksulle oli muodostunut tiheää asutusta, josta syntyi Jääsken ja Äyräpään pogostat, jotka Novgorod luovutti Ruotsille 1323-vuonna solmitussa Pähkinäsaaren rauhassa. Pähkinäsaaren rauhan raja, (Ks kappaleen 9 kansilehti), olikin ensimmäinen ja tähänastisista pitkäaikaisin Karjalan jakanut raja, jonka vaikutukset karjalaiseen kulttuuriin on vieläkin selkeästi havaittavissa. Pähkinäsaaren rauhaan päättyi myös idästä tullut muuttoliike Länsi-Kannakselle 400 vuodeksi.

Äyräpään pogostan, johon myös Suulajärvi kuului, väestö oli peräisin etupäässä Laatokan rannikolta ja Vuoksen alajuoksulta. Äyräpäästä väkeä siirtyi länteen ja etelään. Tämä lienee ollut esisiemmemme reittinä, sillä Äyräpään pogosta muuttui myöhemmin Muolaan pitäjäksi, josta esi-isämme muutti Suulajärven länsirannalle

Kauan Karjalassa asuneita sukuja kutsuttiin Äyrämöisiksi, joita myös Määttäset ovat. Lännestä ja luoteesta myöhemmin muuttaneita alettiin kutsua Savakoiksi.